

Stora Grabbar

En tidning för stora grabbar och tjejer

Nr 95 2012

Moa Hjelmer, europamästarinna på 400m i Helsingfors!!!

Nya Stora Grabbar 2012

517 Anders Szalkai, 1970-04-17, Spårvägens FK. Anders vann fem SM i maraton: 1994, 96, 97, 98 samt 2001. Dessutom två andra- och en tredjeplats. Hans bästa tid blev 2.13,19 år 1999. Anders har deltagit på EM 1994 och 1998, på VM 1999 och 01 samt på OS 1996. Han vann Stockholm maraton 2001. Efter karriären har Anders etablerat sig som tränare mm inom maratonsporten.

518 Stefan Tärnhuvud, 1985-01-16, Sundsvalls FI. Stefan har två gånger varit i semifinal på EM; IEM 2011 på 60m och EM 2012 på 100m då han gjorde personligt rekord med 10,35. Han har vunnit SM på 100m 2008 och 09 samt på 60m 2009, 10 och 11. I finnkampen har han vunnit 2008 och 2009 (hittills, 2012).

519 Gabriel Wallin, 1981-10-14, Södertälje IF. Gabriel har under en lång spjutkarriär skaffat sig bl a följande meriter; EM-final 2012 där han kom åtta, EM-start 2010, andraplacingar på SM 2009, 11 och 12, trea 2002 och 03. På finnkampen 2011 blev han trea och han var tvåa på lag-EM samma år. Han har kastat 81.45 (2012).

520 Charlotte Schönbeck, 1984-12-22, IFK Lidingö. Charlotte har varit vår bästa medeldistansare på damsidan åren 2009 och 2010, då hon vann SM på både 800 och 1500 och samma sak på finnkampen 2010. Hon deltog på EM 2010 och gjorde då sin (hittills 2012) bästa tid på 1500 med 4.09,42. En skada satte stopp för 2011 men hon tävlade igen 2012 och blev tvåa på SM. Personligt rekord på 800 är 2.00,70.

Innehåll sid 1. Moa Hjelmér. **sid 2.** Nya Stora Grabbarna **sid 3.** Föreningen De Stora Grabbarna **sid 4.** Vår nye ordförande har ordet **sid 6-7.** Rapport från SM i Stockholm **sid 8-9.** Rajne ser fram emot att jobba med mentorstöd **sid 10-11.** SM-golfen på Ulriksdals Golfbana 2012 **sid 12-13.** Idrottens högborg **sid 14.** Biljetter till inomhus-EM i Göteborg - Hedersledamot Erik Ahldén **sid 15.** Avlidna Stora Grabbar **sid 16.** Födelsedagar **sid 17.** Matrikeländringar **sid 18-19.** OS-jubileumsträffen i Stockholm **sid 20.** Bilder från SM på 100-årsjubilerande Stockholms Stadion.

Ansvarig utgivare: Bertil Wistam **Annonser:** Intermin AB och Kph Trycksaksbolaget AB **Tryck:** Kph Trycksaksbolaget AB

Föreningen De Stora Grabbarna

För såväl kvinnor som män inom Friidrott.

Föreningen består f.n av 338 medlemmar, varav 130 kvinnliga och 208 manliga medlemmar. Dessutom 119 Stödjande Intressenter.

Det är även möjligt för företag att bli "Stödjande Företag". Syftet med föreningen är att vara forum för kontakt och gemenskap efter avslutad idrottskarriär. Vi vill även uppmuntra framtida Stora genom våra "fadderstipendium".

För att underlätta kontakterna ger vi ut en matrikel, som vi med en del arbete håller ständigt uppdaterad med adress och telenummer och födelsedata. (För den skull att vi vill uppvakta på bemarkelsedagarna). Ändringar ber vi få skicka till Lennart Jonsson (lennart33@tele2.se).

För den facila årsavgiften 150:- för Stora Grabbar samt 350:- för Stödjande intressent får du:

1. Tidningen med massor av bilder från nu och då.
2. Matrikeln med kontaktinfo och bevakning av jämna dagar.
3. Tillgång till vår hemsida som är ett uppslagsverk i friidrott.

Föreningens plusgiro är 250478-5. Till Dig som är bosatt i utlandet och skall betala Din årsavgift skall Du ange ett IBAN-nummer (SE19 9500 0099 6042 0250 4785) samt (NDEASESS).

Styrelsen Stora Grabbar

Ordförande	Björn Nilsson	08-626 91 05, 070-2181500	bjorn.o.nilsson@iva.se
Sekreterare	Anne-Marie Nenzell	0734-26 25 76, 0225-41229	annemarie.nenzell@ingress.se
Kassör	Åke Nilsson	0705-48 56 10	ake.nilsson@telia.com
Ledamot	Leif Librand	031-91 32 86, 073-707 07 35	leif.librand@gmail.com
Ledamot	Bertil Wistam	08-32 19 46, 0706-97 77 21	bertilwistam@comhem.se
Ledamot	Rajne Söderberg	040426264, 070593 59 82	rajne@telia.com
Ledamot	Hans Lagerqvist	08-36 33 58, 0708-25 46 66	hasse.lager@home.se
Revisor	Bengt-Göran Fernström	08-711 78 73	
Revisorsuppleant	Lennart Jonsson	021-41 65 24, 0705-41 65 24	lennart33@tele2.se
Adjungerad	Torsten Torstensson	011-14 51 26	torsten.karin@gmail.com
Adjungerad	Stig Pettersson	018-10 17 30, 070-539 81 32	stig.pettersson@brevet.nu
Hedersordförande	Rune Larsson	08-583 516 62	
Hedersledamot	Erik Ahldén	08-541 380 43	
Valberedning	Elisabeth Östberg, sammankallande, Lennart Jonsson och Gun Mortimer Johansson		

Den nya styrelsen.

På bilden ser vi fr v:

Bertil Wistam, Torsten Torstensson,
Leif Librand, Rajne Söderberg,
Anne-Marie Nenzell, Åke Nilsson, Björn
Nilsson samt Hasse Lagerqvist

Vår nye ordförande har ordet.

Då har ett nytt nummer av tidningen från Föreningen De Stora Grabbarna landat i Din brevlåda. Efterlängtat, hoppas jag. Jag har alltid uppskattat vår tidning ända sedan jag blev Stor Grabb 1981, långt innan jag började engagera mig i föreningen.

Nu har jag, i augusti i år vid vårt föreningsmöte i samband med SM i Stockholm, fått ert förtroende att tillträda som föreningens nye ordförande. Det tackar jag för. Det känns väldigt roligt, ansvarfullt och som en stor utmaning att nu ta över efter Bertil Wistam, som föredömligt bidragit som vår engagerande ordförande under många år. Lyckligtvis kvarstår han i styrelsen även framgent och Berra kommer även att bidra i arbetet med vår uppskattade tidning.

Föreningen De Stora Grabbarna är framförallt en sammanslutning för att främja kontakterna mellan tidigare friidrottsstjärnor. Denna uppgift är viktig, och våra sammankomster i samband med SM har varit välbesökta av medlemmarna i alla tider och lockar faktiskt allt fler deltagare, vilket är glädjande. Du som nu läser detta kanske gläds varje gång tidningen dimper ned i brevlådan, men Du kanske ännu inte åkt till SM för att träffa andra Stora Grabbar (& Tjejer)? Inte tagit dig tid. Vad ska jag där att göra? Du kanske tror att dessa möten i föreningen vid SM är trista? Att de endast lockar en handfull deltagare? Tänk om! Du kan inte ha mer fel! Det är en stor grupp varje år som har humöret på topp, njuter av tävlingarna och umgås. Om Du åker till SM nästa år kommer Du att känna igen de flesta, och de andra vet Du i alla fall vilka

de är. Så min uppmaning är - kom till SM i Borås nästa sommar! Det kommer Du absolut inte att ångra. Så pricka in 30 augusti – 1 september 2013 i din kalender redan nu. Anmälningssblanketten kommer i vårnumret av vår tidning.

På ett mer generellt plan, vad mer kan vi ha Föreningen De Stora Grabbarna till? Att vara denna mötesplats för oss slocknande stjärnor är en viktig uppgift. Mötena vid SM kompletteras i detta avseende av vår matrikel som möjliggöra att hålla reda på varandra och faktiskt kunna lyfta telefonen och ringa upp de som Du kämpade mot och tränade med. Även vår Facebook-grupp är en spännande mötesplats som lockar allt fler, inklusive mig själv. Tack Elisabeth Ö för din insats!

Men, jag ser också möjligheter för vår förening att fortsätta att utvecklas för att bidra ännu mer till dagens svenska friidrott. Idag gör vi det exempelvis genom att dela ut stipendier, ge ut böcker och trycka friidrottsguiden. Ibland bidrar vi också i debatten, som då Stockholms Stadion hotades av ombyggnad för att förbättras som fotbollsarena. Ja, då tog vi till orda vill jag lova!

Jag tror dock att vi kan göra ännu mer för svensk friidrott. Delta i debatten. Lyfta fram våra synpunkter. Komma med förslag. Min vision är att Föreningen De Stora Grabbarna ska vara som ett "ungdomsförbund" inom svensk friidrott. Låter kanske som en utopi, med tanke på medelåldern i föreningen? Inte alls! Ålder har väldigt lite med födelseår att göra! Som sådant "ungdomsförbund" ska vi komma med vilda, men konstruktiva, förslag om hur vi ska kunna utveckla friidrotten i Sverige. "Ungdomsförbund" i analogi med de politiska partiernas motsvarande organisationer som ständigt finns där för att utmana. Vi ska självklart vara utmanande på ett positivt sätt och tillsammans med andra aktörer såsom Svenska Friidrottsförbundet, och inte gnälla och påstå att allt var bättre förr. Det var det förstås inte, men vem påstår det? I vår förening finns erfarenheter och kunskaper som är mer än trovärdiga med den meritering som vi har som individer. Vi har faktiskt definitionsmässigt Sveriges absolut mest meriterade friidrottare bland våra medlemmar. Jag tycker att vi inte bara har rätt att tycka, det är vår skyldighet att dela med oss.

Vi ska också fortsätta att stötta unga friidrottstalanger, som vi gör idag med stipendier. Göra vad vi kan för att skala upp denna verksamhet genom att resa pengar. Försöka att hitta fler sponsorer. Här är ni stödjande medlemmars bidrag enormt viktiga, då era medlemsavgifter skapar finansiella möjligheter till de stipendier vi delar ut idag.

Låt oss starta en dialog i Föreningen De Stora Grabbarna hur vi ska kunna bidra ännu mer till svensk friidrott. Maila gärna dina synpunkter och idéer till mig, eller skriv ett brev om Du hellre fattar pennan.

I nästa numer kommer jag att skriva om mina synpunkter på de irriterande reklamavbrotten då friidrott sänds i de kommersiella kanalerna. Det går nog att gissa vad jag tycker placeringen av dessa avbrott.

Jag och styrelsen för Föreningen De Stora Grabbarna ber att få önska en riktigt God Jul och ett Gott Nytt Friidrottsår 2013! Vi ses förstås vid SM i Borås i sommar! Eller hur?

Björn O. Nilsson, ordförande

Rapport från SM 2012 i Stockholm.

Skribent Leif Librand

Årets SM gick av stapeln i Stockholm 24-26 augusti. Numera är det brukligt att SM är utlokaliserat till mindre städer eftersom ett SM i friidrott drunknar i allt annat utbud som finns i en storstad och att det inte blir den publikinvasion och den familjära stämning som uppkommer i en mindre stad, där man kanske känner mera stolthet över att ha blivit tilldelade ett SM i friidrott. Dock skall ingen skugga falla över årets SM arrangörer som skötte sig med bravur. Vi riktar ett särskilt tack till Anders Tallgren och speciellt Lorenzo Nesi för det fina omhändertagande som visades oss Stora Grabbar och Ledarveteranerna. Vi fick till och med ett särskilt VIP rum där vi kunde få flaskor med porlande vatten, kaffe och en sötsmaskig chokladboll (tandläkare Librands favorit).

Som vanligt hade vi fint väder höll jag på att säga, men faktum är att söndagen slutade i ganska kraftigt regn. Det kan inte ha varit roligt att vara längdhoppare denna dag. Det var också vemodigt att ta avsked av en av våra stora stjärnor, Carolina Klüft, som glatt oss med så många fina prestationer. Hon har under ett antal år kämpat med skador och inte kunnat göra sig själv rättvisa.

Tack Carolina för den tid som varit!

SM 2012 tilldelades Stockholm för att celebrera 100-års minnet av ”Solskensolympiaden 1912”, som har gått till historien tack vare det fantastiska vädret och den vänliga stämningen. De genomtänkta arrangemangen och de välorganiserade tävlingarna har blivit modell även för dagens Olympiska spel. Stadion kom till under stor brådska, man hade nämligen fått ärva de olympiska spelen av Berlin som inte klarade av finansieringen. Från början fanns tanken att bygga ett provisorium med träbaracker men man ändrade sig lyckligtvis och lät en

ung arkitekt vid namn Torben Grut rita vårt förnämliga stadion som platsar som en bland de vackraste idrottsarenorna ute i Europa. Med impulser från andra byggnader ute i Europa samt från Visby ringmur med sina kreneleringar och torn skapade han en för åskådare funktionell arena i nationalromantisk stil. Han inspirerades av material som förekom i stadsmurar och borgar från medeltiden. Som kurios kan nämnas att materialet som användes i bygget var handelslaget tegel från Helsingborgs Ängtegelbruk (400 000 tegelstenar). Nämnade uppgifter om Stadion är tagna från en skrift av Bo Johnsson. I all ödmjukhet har jag påtagit mig uppgiften att vidga era vyer och påtala för er vilken klenod vi har i vårt STADION.

Ödmjuka Librand räknade under fredagen i sitt uppoffrande arbete in alla vilsna själar som hade anmält sig till årets SM. Jag tror att var och en som deltar återupplever gammalt kamratskap och goda minnen med sin ”årskurs” som man kanske inte träffat på några år. Yngre Stora Grabbar som kanske slutat sin idrottskarriär relativt nyligen: ”Ring upp dina gamla kompisar, kom till SM och återknyt gamla relationer!” Man skall samla på gamla goda vänner!

Som brukligt är hade vi på fredagskvällen en mycket trevlig gemensam måltid för Ledarveteraner, Stora Grabbar med medföljande samt stödjande intressenter. Anders Borgström från ledarveteranerna höll denna kväll liksom på lördagsbanketten bejublade kåserier på temat 1912 års olympiad. Även nämnde Librand deltog med några historier samt en dikt som väckte viss munterhet.

Lördagsförmiddagen ger vi oss ut på vår traditionsenliga sightseeingtur. Efter idogt arbete lyckades Ledarveteranernas ordförande Kjell-Åke Andersson uppbåda vår eminente guide Thomas Enström som

under vår busstur kåserade om de olika gamla olympiaarenorna. Vårt första stopp var vid Rotebro och Sollentuna kyrka, vändpunkten för 1912 års maratonlopp. Strax framför denna placerades det år 1913 ett minnesmonument av OS. År 1912 hade man vidtagit åtgärder för att undvika det intermezzo som inträffade i 1908 års maratonlopp då en dödstrött italienare vid namn Pietro hjälptes över mållinjen av tillskyndande funktionärer för att sedan diskvalificeras. Trots detta inträffade det första dödsfallet i samband med OS. Portugisen Lazaro föll ihop i höjd med Ulriksdal, fördes snabbt till Serafimerlasarettet, där han avled. Ungefär en vecka efter det tragiska slutet höll man en manifestation till hans minne och samlade in 14000 kronor som skickades till hans familj.

Det var också i Sollentuna, strax efter vändpunkten, som historien om ”Japanen som försvann” myntades; den historia som de flesta förknippar med OS 1912. Det var Oscar Söderlund, signaturen ”Glokar Well” som slutade sin krönika med orden: Om ni skulle stöta på en liten japansk löpare som irrar runt någonstans ute i Stockholms förorter så säg åt honom att loppet är slut och att han kan åka hem. 1967 lyckades man spåra upp honom och han bjöds in till ett TV-program, där han slutligen gick i mål refererad av reportern Sven Jerring.

Tranebergs IP var vår nästa anhalt, där delar av fotbollsturneringen avgjordes. 1912 var detta Djurgårdens hemmaplan. Här spelades 2 matcher i ”kvalificeringsturneringen”. Råsunda var också spelplan medan finalen mellan England och Danmark gick på Stadion.

Nästa anhalt var ”Diplomatstaden” där simtävlingarna avgjordes. Här byggde man ett tillfälligt Simstadion där både simning, simhopp och vattenpolo avgjordes. Roddarna höll också till i Djurgårdsbrunnsviken och Nybroviken.

Sverige hade stora framgångar i simhopp för både män och kvinnor. Amerikanerna var snabbast i simningens sprinterdistanser.

Friidrotten var då liksom nu OS-tävlingarnas höjdpunkt. Eric Lemming vann spjut och Sverige vann trippel i tresteg med ”Topsy” Lindblom som segrare. ”Topsy” grundade sedermera den legendariska nöjesmetropolen Nalen. Den stora fixstjärnan i dessa spel var amerikanen Jim Thorpe som vann både 5- och 10-kampen. Gustav V sade om honom vid prisutdelningen: You, sir, are the best athlete in the world varpå Thorpe svarade ”Thanks King”! En annan stor fixstjärna var finländaren Hannes Kolehmainen som vann både 5.000 m, 10.000 m och terränglöpningen. Kolehmainen inledde en era av utomordentligt duktiga finländska löpare på långdistans.

Lördagskvällen avhölls en utomordentligt fin bankett å Strand Hotell med god mat och trevlig samvaro. Nämnde Anders Borgström i Ledarveteranerna höll iförd en panamahatt ett lysande kåseri om idrott och OS 1912 i synnerhet.

Söndag kl 10.00 hade vi vårt årsmöte där vår eminente ordförande Bertil Wistam valde att avgå för att ersättas av vice ordförande Björn Nilsson. Tack ”Berra” för ett utomordentligt fint genomfört ordförandeskap. Vidare invaldes Raine Söderberg i styrelsen samt adjungerades Torsten Torstensson i efterhand för att ersätta Lennart Jonsson som bland annat hållit vår matrikel up to date på ett förtjänstfullt sätt.

Under SM delades Stora Grabbars fadderstipendier ut till: Khaddi Sagnia och Lynn Johnson, båda trestegshoppare från Ullevi FK och båda födda 1994. De var omöjliga att skilja åt och fick därför dela på ett stipendium. Det manliga stipendiet gick till Petter Olsson, en stor mångkampstalang från MAI.

Rajne ser fram emot att jobba med mentorstöd

Kirurgen Rajne Söderberg är ny medlem av Stora Grabbars styrelse. Han headhuntades i somras av Berra Wistam. För 26 år sedan gjorde Berra samma sak– då till Stadionklubbarnas styrelse. Den blev han trogen tills i våras.

När DSG:s medlemstidning ringer i september är Rajne Söderberg aktuell på sportsidorna. Ordföranden för Stadionklubbarna beklagar sig över att en stor sponsor har dragit sig ur leken när Rajne Söderberg inte leder verksamheten längre. Kowalskis utspel är en eftersläng i och med Rajnes avgång. Bakgrunden är att han ställde en förtroendefråga vid årsmötet i våras. En klar majoritet röstade mot Rajne varpå han inte blev omvald i styrelsen efter 26 år i densamma och fortsatt engagemang blev omöjligt.

Flera styrelseledamöter och nyckelpersoner i organisationen passade då på att avgå även de. Turbulensen hade föregåtts av klara samarbetssvårigheter mellan Kowalski och övriga styrelseledamöter under ett halvt års tid.

Rajne tar upp det olyckliga i att övergången till ny ledning för Stadionklubbarna inte kunde ske på ett smidigare sätt så att avhopp från exempelvis sponsorer kunde förebyggas.

- Jag tror man underskattar den professionalism som ligger bakom DN-galan, som det tagit år, ja, decennier att bygga upp, säger Rajne Söderberg.

Han påminner om att Stadionklubbarnas flaggskepp, DN-galan, har byggts upp till en av världens främsta internationella friidrottstävlingar med marknadsföring, organisation och tävlingsupplägg som blivit en förebild för andra internationella galaarrangörer.

DN-galan var först i världen med:

- att ge öppet redovisade prispengar. Innan dess var det bara startpengar som gällde men Söderberg ville premiera bra prestationer i stället. Nu är det prispengar på alla galor och till och med på VM.

- att visa tävlingarna på videoskärm samtidigt som tävlingarna pågår.

DN-galan inspirerade dessutom IAAF att döpa om Golden League-galorna till Diamond League.

-Vi kom på att vi hade bra Stadionrekord, varför inte ha en diamant i pris för varje nyslaget rekord, tyckte vi. Sagt och gjort. Något som blev mycket uppskattat bland de aktiva, säger han. Så kom det sig att IAAF tog efter det konceptet. DN-galan är också en föregångare i att lägga upp tävlingarna efter manus med exakta tider för alla hållpunkter.

- Sådana guidelines är helt vedertagna bland alla tävlingsarrangörer idag, säger han.

Rajne Söderberg är medlem i Diamond Leagues styrelse och medlem i IAAFs tävlingskommitté. Tillsammans med en annan Stor Grabb, kulstötaren Bengt Bendéus, smids planer på att få igång de anrika MAI-spelen igen. Siktet är inställt på att få tävlingen att alternera mellan Köpenhamn och Malmö och att kombinera den med halvmaratontävling över Öresundsbron samt ungdomstävlingar.

Ungdomstävlingar arrangerade tillsammans med friidrottsgalor talar Rajne sig varm för. En kombination som han sedan länge införde i DN-galan.

Och som ung började Rajne Söderbergs friidrotta i Södertälje IF och Nykvarns SK. Den gren som Rajne Söderberg fastnade för var 110 meter häck.

- Det var naturligt för mig med den rytmiska grenen, säger han.

Spjutkastaren Kenth Eldebrink var en av klubbkamraterna. Scaniaspelen som fanns i Södertälje dåför tiden var första kontakten med svenska och utländska friidrottsstjärnor.

Han gick över till Hellas, en förening med större resurser. Han vann SM på korta häcken 1977, 1980, 1981. Han är stolt över att han kom tillbaka efter en hälseneoperation 1978. Operationen var för övrigt utförd av landslagsläkaren Rolf Lammet Ljungqvist.

- Det var en lång väg tillbaka och vad jag vet så är det inte så många som lyckas. Kajsa Bergqvist och Ulf Högborg är två andra som klarat det

Redan 1974 hade han flyttat till USA för att forska i immunologi vid University of California Los Angeles. På somrarna åkte han hem och tävlade för Hellas. 1978 började han jobba på ett laboratorium knutet till en klinik för plastikkirurgi.

- Jag tror min största merit nog är att Michael Jackson betalade min lön, säger han.

När OS arrangerades i Los Angeles jobbade han som hjälpreda åt svenska attachén, det svenska OS-laget och OS-byn.

- Allt kunde lösas i öppen anda.

En mycket trevlig erfarenhet som gav många kontakter bland ledare och aktiva i USA. De kom till pass när han några år senare engagerades av Stadionklubbarna.

- Tänk samma dag som jag kom hem från USA ringde Berra Wistam om Stadionklubbarna, minns han.

1985 började han läkarutbildningen på Karolinska institutet i Stockholm. Det ledde till att han i dag är urolog specialiserad på prostataoperationer.

Parallellt med arbetet som jourläkare på kvällar och nätter jobbade han alltså med DN-galan. Ett beting som i sig är överväldigande. Det som drev hans engagemang hos Stadionklubbarna var att han ville göra tävlingarna bättre och bättre.

- Det var innovationerna om gjorde oss så framgångsrika och så populära bland stjärnorna. Stadions familjära stämning är också bidragande till DN-galans popularitet hos tävlande och publik.

Den upplevelse han minns bäst och helst är Patrik Sjöbergs världsrekordhopp på 2.42 en sen kväll i Stadionborgen. Andäktigheten hos publiken som stannat kvar för detta hopp. En tystnad som avlöstes av ett enormt jubel.

Rajne Söderberg är också familjefar. Han fru är SM-segraren, före detta svenska rekordhållerskan och sexmetershopparen i längd Lena Wallin. Av barnen, två söner och en dotter, är den sistnämnda ett stort löfte i stavhopp. Lägg Alissa Söderbergs namn på minnet! Hon tog ett JSM-tecken i somras och fler SM-tecken än så kan hamna hos familjen framöver.

I Stora grabbarnas förening styrelse ser Rajne fram att skapa någon form av mentorstöd för aktiva både under idrottssatsningen och efter att de slutat sin elitidrottskarriär.

Han nämner att det är tråkigt att guldåldern i svensk friidrott bara har fått ebba ut utan att nya löften tar vid. Han har fler idéer för hur svensk friidrott ska komma ur svackan. En av dem är att rekrytera utländska tränare som får ordentligt betalt. Bristen på kvalificerade friidrottstränare gör att en sådan åtgärd är ett måste.

Förste rikstränaren i Sverige anställdes 1911 och fick statsrådslön. Vi har inte kommit speciellt långt sedan dess vad gäller tränaryrkets status.

SM-golfen på Ulriksdals Golfbana 2012.

På morgonen den 24 augusti samlades 20 Stora Grabbar och Stödjande intressenter på Ulriksdals golfbana i Solna. Golfbanan ligger som en liten oas (med betoning på liten) mellan motorväg, järnväg och diverse byggprojekt. Stickan och Berra hade som vanligt gjort ett tacknämligt förarbete med benäget bistånd av Ulriksdals GK:S banchef Mats Robertsson. Humöret i gänget var som alltid vid dessa tillfällen på topp. Även golfbanans skick var på topp med välskötta greener och fairways. Utlovat regn gjorde sig inte besvär och solen sken.

När det sedan gäller själva tävlingen förbjuder mig min blygsamhet att berätta vem som vann. Dessutom skulle jag säkerligen inte bli trodd. Att jag slog Åke Nilsson kan jag väl berätta men den moraliske segraren är dock tveklöst Bengt-Göran Fernström som gick i Isaks och min "boll". En sådan bländande golfteknik som Ferna uppvisade har jag sällan eller aldrig skådat. Jag säger bara: Tiger Woods släng dig i väggen!! Ta som exempel hål nummer 15. Isak och jag gjorde vad vi kunde för att slå bollen över den asfalsväg som är under byggnad halvvägs till greenen. Men inte Ferna. Han slår en "luftpastej" som när den så småningom återvänder mot jorden landar mitt på asfalsvägen och sedan åter försvinner mot skyn. När bollen sedan återkommer en andra gång försvinner den långt in i ett intilliggande byggarbetsområde omgivet av ett högt stängsel. Jag måste motvilligt erkänna att både Isak och jag i detta skede var något tveksamma till Fernas teknik men när bollen för tredje gången studsar och stiger mot skyn från någonstans inne i byggarbetsområdet och sedan vid återkomsten från ovan, mycket kontrollerat, landar på greenen inte långt från flaggan kunde vi förnimma en doft av champagne över nejden. För vad är väl ett "hole in one" i jämförelse med detta konststycke. Tack Ferna för denna lysande golflektion!!!

Vem som segrade bland Stora Grabbar har vi redan i viss mån berört. Tvåa blev min Duvbo IK-kompis Bosse Blomqvist och på tredje plats trängde sig Anders Faager in före två stavhoppare. Segrare bland de Stödjande intressenterna blev Bertil Tjernström före Lasse Högfeldt och Ulla Olsson.

Vi hade också en "longdrive"-tävling som C-G Johansson tog hem. "Närmast hål"-tävlingen vanns även den av Bertil Tjernström.

Hasse "Lager"

Förväntansfulla golfare; John-Erik Blomqvist, Bertil Wistam och Anders Faager innan start.

Hasse Lagerqvist håller "winners speech" inför fjolårsmästaren Bosse Blomqvists beundrande (?) blick.

Vår golftävling avslutades som vanligt med en trevlig prisutdelning. Som synes av bilderna med många glada skratt och kommentarer = psykningar. Överst t v ser vi våra stödjande medlemmar C-G Johansson och Bertil Tjernström, som vann long-drive resp närmast hål. Överst t h får Kjell Isaksson tredjepris. Eftersom vi spelade på hans hemmabana var han storfavorit, men Hasse ville annat.

Mitten t h visar Anders Faager med sitt andrapris och t v får damsegrarinnan bland de stödjande sin välförtjänta kram. Nederst t h ser en tillbakalutad Svante Rinaldo hur även Blomman blev belönad och t h får Bengt Perssons, BP, lillebror Walter pris för sin placering bland de stödjande.

Idrottens högborg

av Bo Johnsson

KONST PAUS ●

Stockholms Stadion, en klassisk idrottsarena med många estetiska kvalitéer. Arenan byggdes inför de olympiska spelen 1912.

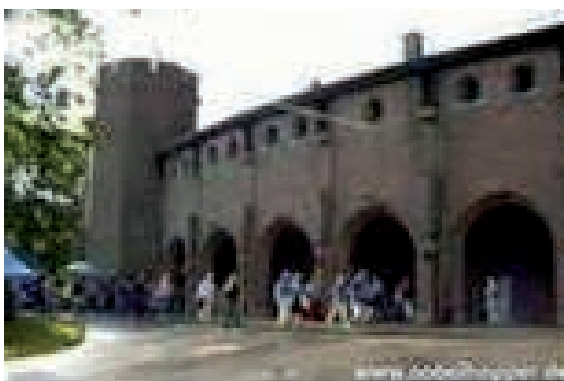
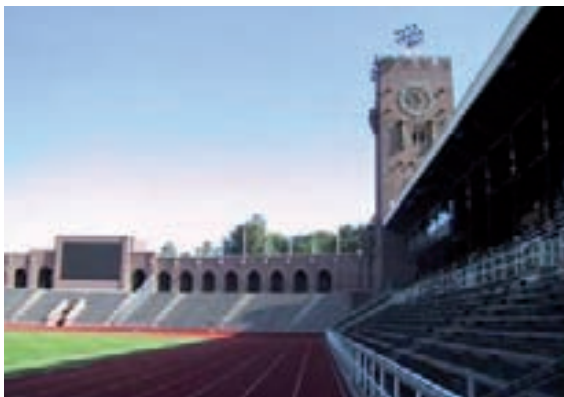
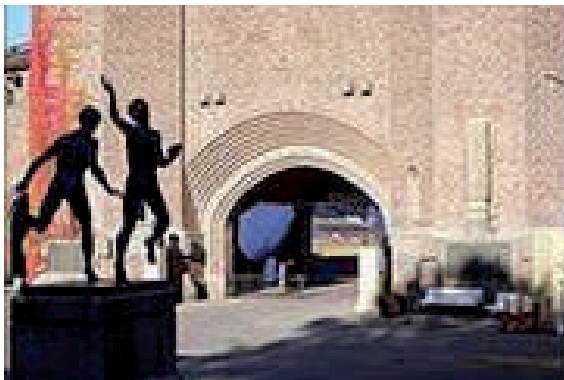
Stadion kom till under stor brådska, man hade nämligen fått ärva de olympiska spelen av Berlin som inte klarade av finansieringen. Från början fanns tanken att bygga ett provisorium med träbaracker. Huvudarenorna som byggdes för de Olympiska spelen i Paris 1900, S:t Louis 1904 och London 1908 hade alla det gemensamt att de var tillfälliga arenor just bara för de pågående spelen. Tankarna fanns på något liknande i Stockholm med provisoriska träbaracker till en kostnad av 300.000 kronor denna summa skulle man få in genom ett lotteri.

Som väl var så kom man på bättre tankar och beslutade att bygga ett permanent stadion. Till arkitekt valde man Torben Grut, en ung arkitekt som var känd för sitt idrottsintresse, han var svensk mästare i tennis 1896-97. Grut var en duktig arkitekt som hade fått ögonen på sig efter att ha ritat drottning Victorias villa Solliden på Öland. Torben Grut hade först planer på en "amfiteater" med läktare i form av en hästsko. Grut hade även skissat på ett förslag i sten, vilket blev det som kom att genomföras. Strukturen var snarlik den ratade amfiteatern, men nu var det en helt annan karaktär. Torben Grut hade under sina studieresor studerat

åtskilliga idrottsanläggningar ute i Europa och därifrån fått användbara impulser. Det nya stadion skulle inte bara vara funktionell för åskådare och tävlande utan också en vacker byggnad skapad i en nationalromantisk stil. Grut tittade mer på den nationella byggnadstraditionen, när det gällde material som förekom i stadsmurar och borgar från medeltiden.

Visby ringmur med sina kreneleringar och torn hade fått stå som förebild. Materialet som användes i bygget var handslaget tegel från Helsingborgs Ångtegelbruk, (400 000 tegelstenar) liknande tegel som användes vid restaureringen av Kärnan i Helsingborg. Takkonstruktionen var av furu och takbeläggningen av rött enkelkupigt taktegel. Även sittplatserna var av furu. Torben Grut hade många idéer när det gällde den konstnärliga utsmyckningen. Man murade in ett stort antal granitblock i muren. Dessa skulle smyckas med skulpturer av svenska hjältar såsom Gustav Vasa, Heliga Birgitta, Magnus Ladulås, Birger Jarl, Linné, Karl XI, Karl XII och Kristina Gyllenstierna. Vid portalen i norr planerades för skulpturer av Oden och Tor följt av 16 gudar och gudinnor. Utmed långsidorna ville man placera groteska huvuden av dvärgar, tomtar och troll. Vid ett senare tillfälle tänkte man sig istället ha skulpturer av män och kvinnor i svenska helgdräkter. Således fanns det stora planer när det gällde den estetiska utsmyckningen, tyvärr som så många gånger förr och med avsaknad av donationer så sade ekonomin stopp och det enda som blev av var skulpturer av de första människorna Ask och Embla.

Torben Grut fortsatte att rita idrottsanläggningar både i Bukarest, Paris och London, men han ritade också andra byggnader. Grut var en arbetsnarkoman och jobbade för det mesta och drabbades på trettioalet av utbrändhet och tvingades på grund av sjukdom att lägga ner sin verksamhet. Nu fick han mer tid att glädja sig åt sin son, som hade ärvt den idrottsliga ädran. Sonen Wille Grut,

blev flerfaldig svensk mästare i både simning och modern femkamp, han tog också guld i modern femkamp i London-OS 1948, men detta fick tyvärr inte pappa glädjen att uppleva eftersom han dog 1945.

Konstdonatorn Josef Jonsson erbjöd Stockholms Stadions skulpturkommitté några skulpturer av Carl Eldh och Carl Fagerberg som gåva avsedda för de fyra granitplintar som placerats vid ingången till Stadion från Valhallavägen.

Carl Eldh tillbringade mycket tid vid olika friidrottstävlingar och stannade vid två motiv, en stafettväxling och en slutstrid mellan två löpare vid målsnöret. Studien av stafettväxlingen stannade vid den första skissen. Även Bruno Liljefors skulptur "Lek" från 1930 finns placerad vid stadion.

"För dem alla gäller att de skola framställa frisk, sund livsglädje i skön mänsklig gestalt och vara idrottsligt full-lödig i uppfattning, stil och detalj-utformning. Sjuk, oäkta eller dekadent skulptur refuseras i Stadion." Ur Torben Gruts förslag till skulpturprogram 1931.

Den första skissen i lera av Löparna blev klar 1933. "Jag har fått sitta på många tävlingar innan jag lyckats komma underfund med var rörelsen sitter" sa Eldh i en intervju (DN 1937-04-27) i samband med att Löparna restes utanför Stadion.

Den finlandsfödde men sedan många år i USA bosatta konstnären Eino har i samband med DN Galan 2000 och 2001 gjort byster av de 2 friidrottarna från Stadionklubbarnas medlemsklubbar som tagit Olympiskt Guld i modern tid – Anders Gärderud, Mälarhöjden och Ludmila Engquist, IFK Lidingö.

De gjordes åt DN-galan som donerade dem i samband med galans öppningsceremoni till Stockholms Stadion. De placerades i Valhallakurvans valv där det finns 14 piedestaler där Stadions arkitekt, Torben Grut, hade tänkt att statyer skulle placeras. Det blev inte då (1912), men så småningom kanske Stadion blir komplett.

Stockholms Stadion stod klar i juni 1912 och kostnaderna slutade på 1 100 000 kronor. Arkitektens vision var att detta skulle bli publikens "älskingsplats" och att stadion för idrotten skulle bli "en symbol och ett hem".

Biljetter till inomhus-EM i Göteborg.

Nedan följer utdrag ur det centrala tävlingsprogrammet för det första halvåret 2013. Till IEM i Göteborg kommer Stora Grabbar att få ett antal biljetter, som vi får fördela på bästa sätt. Vad det innebär vet vi inte i skrivande stund, eftersom vi inte vet hur många biljetter vi får disponera. Man kan ju tycka att det är självklart att SFIF uppfyller sin förpliktelse i samband med att de utdelar sitt förtjänsttecken, nämligen att alla har fri tillgång till av SFIF sanktionerade tävlingar, men det har visat sig svårt att uppfylla detta. Den som vill ha biljetter till IEM skall höra av sig till bertilwistam@comhem.se senast 1.2 2013 med önskemål om vilken(a) dag som gäller.

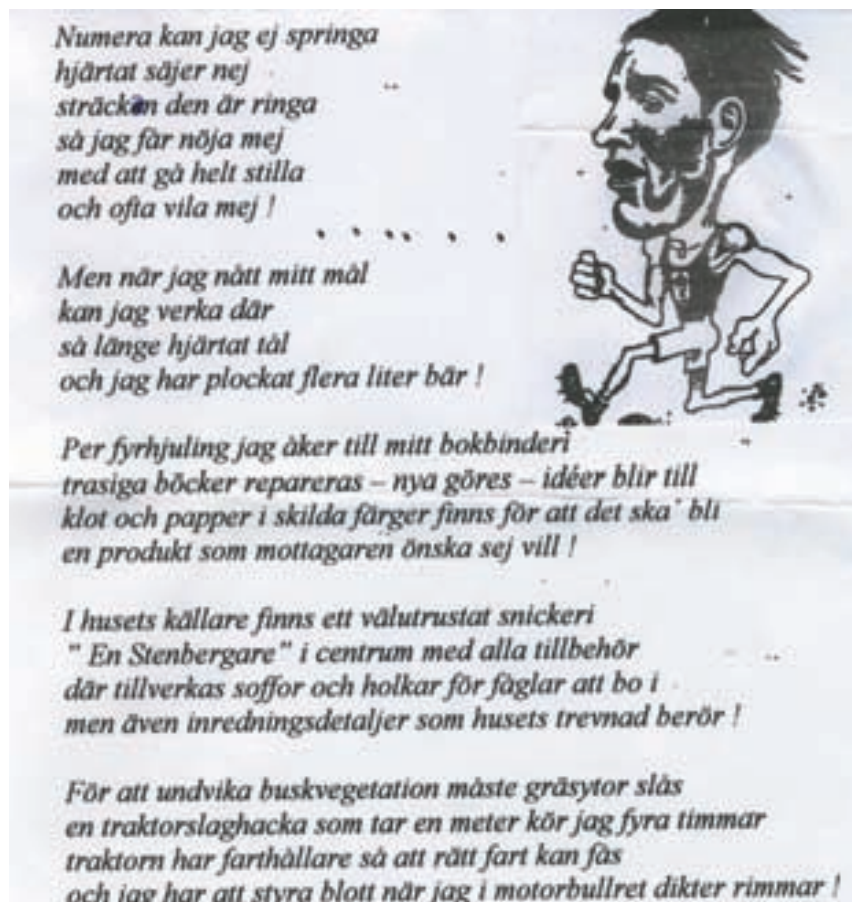
Samma procedur gäller för galan i Globen 21.2. 2013

Den som vill ha biljett anmäler det på samma sätt, senast 1.2 2013

Delar av det centrala programmet 2013

8-10	ISM-IJSM-IUSM	Mångkamp	Växjö IFK Växjö
9	FIN-NOR-SWE		
15-17	Stora ISM	Norrköping	GoIF Tjalve, IK Norrköping Friidrott
23-24	Stora IJSM-IUSM17	Uddevalla	Bohuslän-Dals FIF, IK Orient
1-3 mars	IEM	Göteborg/Sc	SFIF, Göteborgs FIF
9-10	Stora IUSM15-16	Malmö	Öresund FK, Malmö AI
18 maj	SM halvmarathon	Göteborg	Göteborgs FIF
25-26	SM-JSM-USM stafett	Huddinge	Huddinge AIS
1 juni	SM marathon	Stockholm	Hässelby SK, Spårvägen FK

Hedersledamot Erik Ahldén skickade en betraktelse som vi gärna delar med oss till medlemmarna.

Avlidna Stora Grabbar

Nr 163 **Anna-Lisa Augustsson** 1924-2012, IK Göta, Stockholm. På SM 1952 vann Anna-Lisa både 100 m och 200 m. 1957 var hon med i Götas segerlag på SM på 4x100 m. Hennes personliga rekord är 11,9 (första dam i Sverige under 12,0) på 100 m och 25,1 på 200 m. Anna-Lisa var i många år engagerad i vår förenings styrelse.

Hans "Honta" Höglund avled 4.10 2012
Från Mölndals AIK:s hemsida har vi saxat:

Vid 18 års ålder stötte han 16.45 med seniorredskapet och blev uttagen till Junior-EM där han placerade sig som 9:a. Två år senare fick han ett stipendium vid University of Texas at El Paso i USA och det var här han utvecklades till en kulstötare av världsklass. Redan första året höjde han sitt personrekord med närmare två meter till 19.53m.

Den 27 maj 1973 presterade "Honta" sitt livs första 20-metersstöt och tog det svenska rekordet från Ricky Bruch med resultatet 20.05m. Men det var småpotatis mot vad som komma skulle....

Årets första tävling på hemmaplan var en landskamp mot Norge och här var de svenska konkurrenterna inställda på revansch. Ricky stötte 19.93m och "Plutten" Almström hela 20.28m, men de utklassades ändå av "Honta" som slog till med världsresultatet 20.60m! Han kom att rankas 10:a i världen av Track&Field News efter säsongen.

1974 höjde han sitt rekord till 20.66m på vårkanten i USA. Han lyckades också bevara storformen på hemmaplan och efter 20.55m i augusti hade vi stora förhoppningar inför EM i Rom. Det blev dock ett dunderfiasko. Efter tre misslyckade stötar (17.99m som bäst) blev det en snöplig sorti redan i kvalet.

"Honta" återvände till USA för sitt fjärde och avslutande år vid UTEP och 1975 kom att bli hans livs bästa säsong. Den 10 maj nosade han på sitt svenska rekord med en stöt på 20.62m. Den 6 juni tog han så sitt fjärde raka Amerikanska Studentmästerskap, något ytterligt få personer klarat av. Redan i sin första stöt överträffade han det svenska rekordet med 20.70m och i den andra omgången kom så FULLTRÄFFEN! Kulan slog ned mitt på 70-fotslinjen – den verkliga drömgränsen i de anglosaxiska länderna. Efter nogsam mätning kom så 70-0 upp på resultattavlan. Med vårt måttsystem betyder det 21.33 meter! Efter stötar på 20.99m och 20.81m avstod "Honta" sin sjätte och sista stöt. Detta resultat toppade världsstatistiken 1975 och Track&Field News rankade Höglund som femma.

1976 var alla förberedelser inriktade emot OS i Montreal. Men nu hade "Honta" gått ut universitetet och rutinerna förändrades. Han nådde inte riktigt samma längder som året innan, men 20.47m vid landskampen mot Ungern i juni var i alla fall lovande. Väl i Montreal inledde "Honta" med finfina 20.17m i sin första stöt. Han följde upp med 20.10m i den andra men sedan var det stopp. Det gav dock en slutlig åttonde plats vilket var en fullgod insats. 1977 presterade "Honta" sitt livs sista 20-meterstöt (20.02m) men sedan trappade han snabbt ner på sin elitsatsning. Idag, 33 år senare, gäller 21.33m fortfarande som svenskt rekord.

Födelsedagar 1 januari - 30 juni 2013

40 år

Lundgren	Monica	ÅKERSBERGA	1973 01 12
Richtnér	Maria	HUDDINGE	1973 02 05
Söderberg	Anna	MÖLNDAL	1973 06 11

50 år

Ottne (Karblom)	Eva	STOCKHOLM	1963 01 15
Jonsson (Engström)	Pia	BONÄSSUND	1963 02 25
Söderman	Ulf	HUSKVARNA	1963 03 18
Eriksson	Thomas	ENKÖPING	1963 05 01
Levi (Wennberg)	Christina	GLUMSLÖV	1963 05 11
Larsson	Kent	UPPSALA	1963 06 10

60 år

Nilsson	Per	LULEÅ	1953 03 01
Svenson	Åke	SKÖVDE	1953 03 29

70 år

Mortimer (Johansson)	Gun	HALMSTAD	1943 01 06
Warchalowski(Cederström)	Gunilla	HUSKVARNA	1943 01 16
Carlsson	Thord	HÄGERSTEN	1943 01 22
Ekman	Gunnar	ÅKERSBERGA	1943 06 18

75 år

Andersson	Ove	VÄSTERÅS	1938 01 30
Larsson	Sven Olov	SUNDSVALL	1938 05 24

80 år

Waern	Dan	BOLLEBYGD	1933 01 17
Petersson	Alf	VÄSTERÅS	1933 02 05
Jönsson	Boris	LINKÖPING	1933 02 12
Sjöström Ersson	Nell	GÄVLE	1933 03 12
Jonsson	Lennart	VÄSTERÅS	1933 06 11

85 år

Karlsson	Sune	HEDESUNDA	1928 04 20
----------	------	-----------	------------

90 år

Liljekvist	Hans	HELSINGBORG	1923 01 03
------------	------	-------------	------------

Stödjande intressenter

50 år

Nilsson	Toralf	DANDERYD	1963 02 15
---------	--------	----------	------------

60 år

Johansson	Rolf	FALKENBERG	1953 03 17
-----------	------	------------	------------

70 år

Fernström	Gunda	STOCKHOLM	1943 02 08
Edinius	Rose-Marie	OSKARSHAMN	1943 04 13
Jurefalk	Leif	KARLSTAD	1943 06 08
Davidsson	Hans	RÅNÄS	1943 06 29

75 år

Jonsson	Monica	VÄSTERÅS	1938 02 14
Lindberg	Leif	BÅLSTA	1938 03 22
Mattisson	Åke	KARLSKRONA	1938 04 29

80 år

Karlsson	Ingvar	VÄSTRA FRÖLUNDA	1933 01 18
----------	--------	-----------------	------------

Matrikeländringar

Nya Stora Grabbar

517 Szalkai, Anders	Tibastvägen 27	138 35 ÄLTA
518 Tärnhuvud, Stefan	Norrlidskatan 7	856 41 SUNDSVALL
519 Wallin, Gabriel	Bergsgatan 4 A	152 41 SÖDERTÄLJE
520 Schönbeck, Charlotte	Karlavägen 29 A	181 32 LIDINGÖ

Ny adress – Stora Grabbar

Aruhn, Lena	Engelbrektsgatan 43 B	114 32 STOCKHOLM
Björkman, Lotta	Sickla Sjöväg 7	131 33 NACKA
Häggström, Peter	Igeldammsgatan 38	112 49 STOCKHOLM
Jakobsson, Mikael	Malmtorgsgatan 22 C	653 40 KARLSTAD
Tel: 070 – 214 02 46		

Karlsson, Hanna	Röliden 55	433 62 SÄVEDALEN
Lindh, Gunilla	Folke Dahlbergs väg 13	696 31 ASKERSUND
Tel: 073 – 851 60 74		

Mohamed, Mustafa	Röliden 55	433 62 SÄVEDALEN
Silfver, Conny	Sikvägen 40,	135 40 TYRESÖ
Strand, Staffan	Skolgårdsvägen 3,	182 73 STOCKSUND
Tel: 073 – 324 64 24		

Wåhlander, Torgny	Råcksta Gårdsväg 21	162 73 VÄLLINGBY
Tel: 070 – 283 29 65		

Avlidna

Augustsson, Anna-Lisa	2012.09.22	Stor Grabb 163, År 1952
Höglund, Hans	2012.10.04	Stor Grabb 296, År 1977

Namnändring

Lamprecht, Erica	tidigare: Erica Johansson
Green Tregaro, Emma	tidigare: Emma Green

Ny adress – Stödjande Intressenter

Cramner, Bengt	Roslagsgatan 20	113 55 STOCKHOLM
Tel: 070 – 772 19 62		

Avlidna – Stödjande Intressenter

Andersson, Tommy	Höganäs	2012.01.08
------------------	---------	------------

GLÖM EJ ATT ANMÄLA ADRESSÄNDRING TILL MATRIKELANSVARIG
e-post: torsten.karin@gmail.com

OS-jubileumsträffen i Stockholm

”Nästan som att bli uttagen på nytt”

Massmönstringen av över 700 olympier i samband med 100-årsjubileet av OS i Stockholm 2012 blev en nästan övermäktig tillställning. Under de timmar man samlades på Östermalms idrottsplats gällde det att hinna med så mycket som möjligt. Jag fastnade litet för mina vänner bland friidrottare och skidåkare, två grenar som jag ägnat många extratimmar åt under mina drygt 40 år som sportjournalist.

Årgång 1948 var litet speciell eftersom sommarspelen gick i London, där fanns en kvartett som jag träffat många gånger tidigare, inte minst i Stora Grabbar-sammanhang. Litet tankeväckande om tidens gång blev det när man från Östermalms IP till festen på Stadion marscherade efter skyltar med namn på spelen. Dubble guldmedaljören Martin Lundström gick ensam bakom skylten för vinterspelen i St Moritz 1948. Martin, 94, är spänstig som få.

Från årgång 1936 lär knappast någon finnas kvar. Hemma i Östersund en vecka efter träffen bestämde jag möte med äldste olympiasegraren från 1948, Wille Grut. Ett par månader senare fyllde den suveräne femkamparen 98 år. Wille skrev för några år sedan en memoarbok ”Om jag minns rätt”. Minns rätt gör han fortfarande.

Initiativtagare till jubileumssamlingen var simmarkungen Gunnar Larsson och med sig i förberedelserna hade han Pernilla Wiberg och Jonas Bergqvist. Trion fick en framträdande plats även vid inmarschen på Stadion

- Sveriges Olympiska kommitté har ställt sig bakom att vi bildar Sällskapet Svenska Olympier. Vad vi skall ha för verksamhet är väl inte klart, sannolikt dröjer det väl innan det blir en ny jättesammankomst som den i år, men vi kanske kan ha regionala träffar, sa Gunnar Larsson.

Trots ett åldermässigt blandat klientel ser man litet modernt på formen för kontakter. Man har e-mailadresser till alla utom ett hundratal av de närmare 2 000 som inbjöds till festen.

Av de inbjudna var det 750 som anmälde sig och kring 700 av dem kom till festligheterna.

- Det låg mycket arbete bakom att få till träffen, men när man såg alla glada ansikten och tittar på allt beröm som kommit via e-mail eller likande inser man att det var värt allt arbete, sa Gunnar Larsson.

Sverige har, enligt främste experten på området Carl Johan Johansson i skånska Harlösa, haft sammanlagt 3530 olympier. Litet mer än hälften av dem lever och drygt 700 kom alltså till träffen.

Stadionprogrammet var mäktigt, och kanske i längsta laget. Men även kungaparet höll ut. Efter festligheterna följde för många ett efterspel på Jakttornet. Det pratades minnen och umgicks till långt efter midnatt.

För de flesta blev det en ny historisk dag:

- När jag fick brevet, kändes det nästan som jag blivit uttagen till OS igen, sa en av deltagarna.

Intresset för att träffas på nytt och berätta minnen är naturligtvis stort. Det märks ju även inom Stora Grabbar, men även där blir kontakten ofta den man får genom medlemstidningen.

Sveriges Olympiahistorikers Förening skickade ut sin SOF-bulletin (som utkommer fyra gånger om år och jag är redaktör för) till de äldsta olympierna och snabbt hörde ett 50-tal av sig och blev medlemmar. De kan i bulletinen utöver ren historik läsa om födelsedagar och minnesord för de som lämnat det jordiska. SOF satte åldersgränsen för utskicket till över 60. Men även yngre har chansen att på nytt knyta olympiska kontakter.

Thord Eric Nilsson

Fotnot Ordförande i SOF är Tomas Persson, Bredmansgatan 7B, 752 24 Uppsala

018-50 39 03 (b) 070-147 21 53 T.L.persson@hotmail.

Stikkan och Janne Dahlgren

Tre verkliga gentlemen; Kjell Tännander, Erik Ahldén och hedersordförande Rune.

Östen Edlund, Gun Olsson, Elisabeth Mikaelsson, Karin Lundgren och Lage Tedenby.

Ovan; Längst fram syns John-Erik Blomqvist, Affe Pettersson och Lennart Jonsson. Janne D bakom Blomman och Rulle Beckman längst th.

Tv. Hasse Lagerqvist, Christer Garpenborg och Åke Nilsson i glatt samspråk.

Bilder från SM på 100-årsjubilerande Stockholms Stadion

Walter Widmark, Karl-Uno Olofsson hustru.

Stickan berättade underhållande om sina olympiader.

Bertil Wistam avtackades med blommor efter sju år som ordförande.

Libbe höll som vanligt i SM-aktiviteterna. Här bredvid Britt Mårtensson (Bergh) och "Pyret" Almqvist..

Vi besökte bl a vändpunkten för OS-maran 1912. Vi ser bla Lasse Högfeldt, C-G Johansson, B-G och Gun-da Fernström.

Kph[®]

Kph Trycksaksbolaget AB
Kungsgatan 66, Box 1963, 751 49 Uppsala, 018-781 81 00
Kanalvägen 5A, InfraCity, 194 61 Upplands Väsby, 08-594 119 50

www.kph.se